

16. 3. 2019 Hrad Krakovec

Je sobota - tetka v neděli nemůže. A tak se rozhodujeme, že na výlet pojedeme i přes dost nevlídné počasí. Stavíme se v Říčanech pro kamarádku Šárku a ještě v autě se rozhodujeme, kam vlastně pojedeme. Mám v plánu buď jih – tedy konkrétně stezku kolem Protivína, nebo rodiště prezidenta Beneše Kožlín. Ale hned za Rakovníkem se rozhodujeme pro Rakovnícko. Cesta probíhá dobře – ani nebloudíme. Ale asi zhruba 10 km před cílovou obcí Hradecko, míjíme odbočku na hrad Krakovec – velice rychle se rozhodujeme, že sem odbočíme. Sice jsme na hradě byly před pár lety s Hrdíčovými, ale proč si něco nezopakovat?

Parkujeme ve vesničce skoro až u hradu. Projdeme úzkou pěšinkou vedoucí k nádhernému mostu a stojíme před pověstným hradem. Myslíme, že je zavřeno, ale vidím malou branku vedle hlaví brány, a ta je otevřená. Vítá nás velice milý a sdílný pán v pokladně.



Šárka platí vstupné, dostaneme tištěného průvodce, a jdeme si hrad prohlédnout. Sice jsme se něco dozvěděly, ale stejně – alespoň já nemám tu představivost, abych si z holých stěn dokázala vytvořit celek.

A tak nás zachraňuje sdílný a asi se trochu nudící pán, který prodává vstupenky. Vyklube se z něj zcela zanícený a hlavně obšírně informovaný kantor a milovník zdejšího hradu a i minulosti. Dozvídáme se přehřšle velice zajímavých informací a nebýt toho, že nám začíná být zima, tak jsme na hradě možná ještě teď.

Název Krakovec je zdobnělina jména Krakov. Říkalo se tak zalesněnému a neobydlenému údolí pod vsí Krakovem, k níž náleželo. Proto se Jan Falcký, v l. 1363–1376 majitel vsi a tvrze v Krakově, také podepisoval z Krakovce



Krakovec patří k vrcholným dílům české hradní architektury 14. století a je dokladem mistrovského umění stavební huti Václava IV. Dnešní mohutná zřícenina gotického renesančně přestavěného hradu se rozkládá na široké ostrožně nad soutokem Šípského a Krakovského potoka asi 15 km jihozápadně od Rakovníka. Krakovec náležel k nejluxusnějším hradům své doby a je jedním z mála přechodových typů mezi hradem a zámkem.





Hrad nechal v l. 1381-1383 vybudovat **Jíra z Rožtok** - původně zeman, avšak již v 80. letech 14. století povýšen do panského stavu, osobnost, o níž psal také Alois Jirásek v románu Mezi proudy. Historikové Jíru líčí jako muže, který měl s králem Václavem IV. nejednu společnou vášeň – zejména oblíbenou trojici víno-ženy-zpěv a v neposlední řadě i lov a štvance.



Kariéra zakladatele Krakovce byla vskutku oslnivá – oblíbenec krále Václava IV., přední muž panovnického dvora, vedoucí královské stavební hutě, purkrabí hradu Křivoklát, nejvyšší královský lovčí, posléze nejvyšší hofmistr královny Žofie (některé historické prameny poněkud jízlivě uvádějí, že vztah mezi Jírou a královnou Žofií byl více než důvěrný) a od r. 1399 purkrabí na Karlštejně. Nová rezidence tudíž měla být

náležitě honosná a koncipovaná tak, aby odpovídala bohatství, postavení a vlivu Jíry z Roztok. Vzniklo monumentální, výtvarně vyspělé luxusní sídlo, jež obytným komfortem směle konkurovalo královským hradům. Velmi krátká doba, během níž byl Krakovec zbudován, svědčí o dobře promyšlené koncepci stavby této rezidence. Již 16. 10. 1383 se tak mohlo uskutečnit vysvěcení hradní královské kaple. Krakovec, jako jeden z mála českých hradů postavený jednorázově, nezměnil za 400 let existence (do požáru v r. 1783) významně svůj vzhled.



Když Jíra ztratil podporu krále, zadlužil se a roku 1410 byl donucen hrad - jemuž říkal „Chalúpka“ - prodat **Jindřichu Leflovi z Lažan**.

Lefl, patřící k stoupencům reformního hnutí a Husova učení, po 15. červenci 1414 dokonce poskytuje Mistru Janu Husovi na Krakovci několikaměsíční azyl (poté, co kazatel musel odejít z Kozího Hrádku). Hus se tu připravuje na kostnický koncil, káže v okolí Krakovce i ve zdejší kapli, sepisuje závěť a listy přátelům na rozloučenou. V předtuše, že už rodnou zemi nikdy nespatří, odjíždí z Krakovce dne 11. října 1414 do Kostnice; zde se o devět měsíců později tragický osud Jana Husa naplní.

Po Husově smrti se Jindřich Lefl od reformního hnutí distancoval a po vypuknutí husitské revoluce stál na straně katolického panstva. R. 1420 padl v bitvě pod Vyšehradem, v níž bojoval za krále Zikmunda.

Leflům patřil Krakovec do r. 1437, kdy hrad kupuje za 2 500 kop grošů táborský hejtman Jan Bleh z Těšnice.

Roku 1445 Krakovec získává Albrecht z Kolovrat, který se zde usadil a založil rodovou větev Krakovských z Kolovrat



Po více než sto letech je střídají Lobkovicové. Doba jejich působení na Krakovci byla sice krátká- necelých 20 let- ale pro hrad stavebně významná – dali své sídlo nejen nákladně

opravit, ale přistoupili i k jeho renesančním úpravám (např. nové renesanční nástřešní štíty). Po Lobkovicích dochází k rychlému střídání majitelů Krakovce.

Pohromou pro hrad se stává třicetiletá válka, kdy ho vyplnila bavorská armáda a zkázu posléze dokončují v letech 1631 a 1634 Sasové. Krakovec se stává neobyvatelným.

Úplný zánik hradu odvrací až Ota Jiří Helversen z Helversheimu; jako nový majitel Krakovce Od roku 1660 zahajuje generální opravu zrušeného objektu. Jsou renovovány krovy, šindelovou střešní krytinu vystřídají červené tašky – prejzy (odtud pramení druhý název pro Krakovec – Červený zámek nebo Červený hrádek), poté dochází k úpravám interiérů.

O rozsahu renovačních prací svědčí i to, že jejich dokončení se datuje až k r. 1720. Hrad byl však plně obyvatelný již v r. 1715, kdy jej zadlužení Helversenové musí za 42 000 zlatých prodat Hildprandtům z Ottenhausenu. Ti před Krakovcem – ač důkladně opravenému – dávali přednost pohodlnějšímu zámku ve Slabcích.

Osudný moment pro hrad přichází v červenci r. 1783 – Krakovec je zasažen bleskem a po devastujícím požáru zůstávají z objektu jen holé zdi.



Hildprandtové se poté rozhodli hrad již dále neobnovovat. Monumentální Krakovec se tak proměnil ve zříceninu, kterou místní obyvatelstvo využívalo po r. 1845 jako levný zdroj stavebního kamene. Časem však začaly být ruiny svému okolí nebezpečné - hrozba sesutí celého východního křídla paláce si roku 1883 vynutila jeho stržení dynamitovou náloží. Poslední šlechtický majitel Krakovce, princ Max Croy Düllmen, daroval zříceninu r. 1915 rakovnické odbočce Klubu českých turistů. Tehdy také začaly zajišťovací a rekonstrukční práce, které v různé míře pokračují prakticky doposud. V roce 1952 přešel hrad pod správu státu, v jehož péči se nachází dodnes. V současnosti je zřícenina přístupná veřejnosti.

Tak – to je asi celá historie hrado-zámku. Musel to být opravdu nádherný hrad – a na krásném místě.



A ke Krakovci se pojí další zajímavosti: na hradě byla údajně prováděna psychotronická měření, podle kterých jednoznačně převažoval výskyt kladných zón. Největší koncentraci zbytkové pozitivní energie prý vykazuje bývalá Husova kaple ve druhém patře hradního paláce.

Krakovec je také atraktivní i pro filmaře – v r. 1977 se zde natáčela dnes již legendární hudební komedie Ať žijí duchové!



O rok později pak některé scény pohádky Princ a Večernice (interiér Mrakomorova hradu).



Další zajímavostí je zdejší most přes příkop.



Dřevěný most byl po staletí důležitou součástí hradu, který dal postavit koncem roku 1384 purkrabí hradu Křivoklát pan Jíra z Roztok. Současný dřevěný most byl realizován v letech 2000–2005, jeho autorem je tesař a odborník na středověké konstrukce Petr Růžička a statik

Vít Mlázovský. Most zachovává princip historické stavby a vlastní realizace probíhala za pomoci historických tesařských seker bez jakéhokoliv použití těžké moderní techniky. Materiál se připravoval na Křivoklátě a i vztyčení a upevnění mostu bylo provedeno pomocí speciálně vyrobeného jeřábu, který byl stejně jako most vytesán a sestaven ručně za pomoci středověkých nástrojů a postupů. Jednalo se o experiment, který umožnil ověření kvality a rozsah historických technologií.



Při stavbě bylo otesáno 1000 trámů, vyrobeno 150 dubových fošen mostovky ručně řezaných dvojmužnou pilou, 400 spojů svázáno sekerou a dlátem a naštípáno 1500 kusů loubků výpletů. Most je navržen jako lávka pro pěší s užitným zatížením $4,0 \text{ kN/m}^2$ nebo pro přejezd vozidla o hmotnosti 6 tun. Celá konstrukce je koncipována tak, aby bylo možné jednotlivé díly dle potřeby vyměnit. Současný krakovecký most je pravděpodobně největším objektem vyrobeným tradiční rukodělnou tesařskou technologií v celé Evropě za poslední desítky let.

Při návrhu konstrukce mostu byl využit středověký konstrukční princip husté trojúhelníkové sítě prostorově provázaných prvků. Základním konstrukčním spojem je dnes již nepoužívaná „rybina“, rybínový plát. Tento spoj doplněný o zapuštění přenáší tlakové i tahové síly

Na jižním svahu pod zříceninou hradu byla na Krakovci odhalena Husova socha, která je jedinečná v celé České republice a vzbudila velké vášně. Sochař Milan Vácha se totiž nechal inspirovat zapadlým kratičkým Husovým výrokem „nemohu jezdit na koni, ale jen na mezku, neb jsem tlust“. A právě tak zpodobnil Mistra Jana, jehož podoba není z českých pramenů známa a většina z nás si ho představuje podle romantizující role herce Zdeňka Štěpánka nebo známého Brožíkova obrazu (Mistr Jan Hus před koncilem Kostnickým), jehož kopie kdysi

visely téměř v každé škole. Také kronika kostnického koncilu Ulricha z Richentalu zachycuje Jana Husa v méně lichotivé podobě, bez důstojného vousu, silnější postavy a s různolícím obličejem.

Socha zde byla umístěna jako vzpomínka na zdejší mistrův pobyt. K soše vede od zříceniny klikatá cesta, od sochy se nabízí pěkný pohled do údolí.



Po prohlídce hradu se rozhodujeme kam dále – na procházku údolím je opravdu hodně špatné počasí a hlavně – stezky jsou hodně blátivé.

Tak se rozhodujeme, že si prohlédneme nedaleký **Rakovník**.

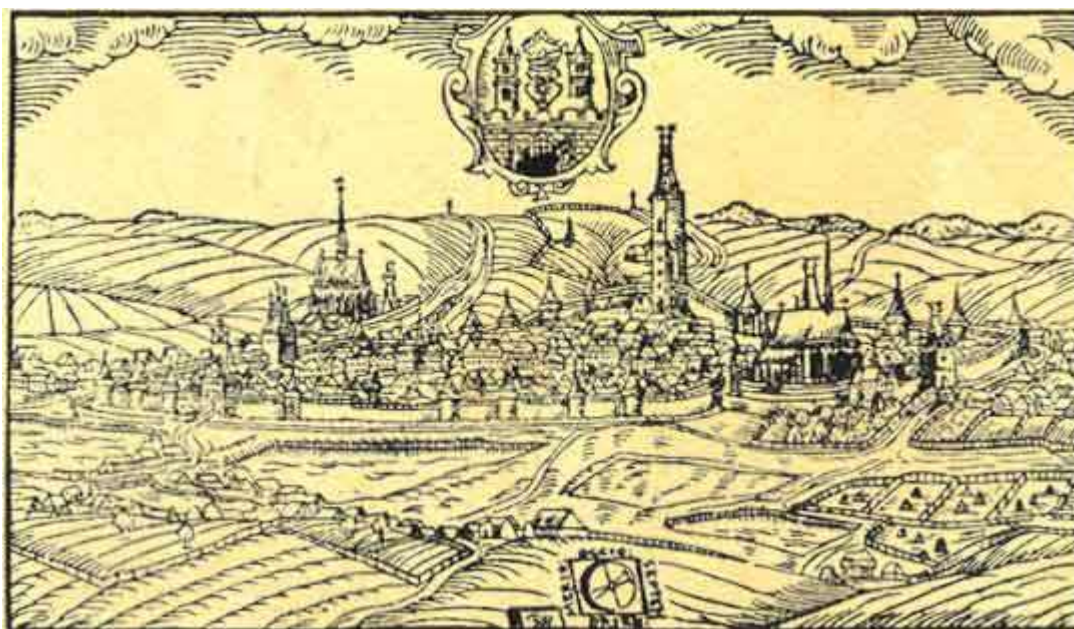
Královské město Rakovník leží 56 km západně od Prahy. Rakovník se nacházel v blízkosti staré obchodní cesty, která se stala ekonomickým centrem oblasti. První zprávy o Rakovníku pocházejí z roku 1119. Tehdy dal údajně panovník Vladislav I. obehnat valy a opevnit jádro města - kostel s nejbližším okolím. Písemně je však poprvé název doložen až ve 13. Století – jako sídlo krajského soudu. V této době měl funkci tržišního městečka a byl pod správním centrem oblasti hradu Křivoklát.

Základ své současné podoby s dlouhým náměstím získalo město zřejmě roku 1300. Ve své nové podobě dostalo město majestát od krále Jana Lucemburského a tím byla potvrzena práva získaná již dříve - právo mílové a právo trhu.

Rakovník držel statut komorního města, ale stále byl závislý na postavení královského hradu Křivokláta. I přesto mu nadále přibývala další udělená práva. Například právo pečetení červeným voskem, právo užívat vlastní znak, soudit hrdelní zločiny a další. Roku 1471 udělil městu Jiří z Poděbrad právo opevnit se, v roce 1482 byl Rakovníku



Podle pověsti vznikl Rakovník okolí mlýna, ve kterém matka vařila dětem k jídlu v době hladomoru raky. V čase největší bídy chtěla sebe a své děti sprovodit ze světa tak, že navařila raky z potoka, kteří byli do té doby pokládáni za jedovaté. Po té, co objevili, že raci jsou naopak jedlí, rozrostlo se zdejší osídlení v osadu a posléze v město.



Avšak

jméno města a ani jeho založení pravděpodobně s raky nesouvisí. Slovo "rakovník" nejspíše znamenalo druh porostu v mokřinách při potoce. Z něho se pojmenování přeneslo nejprve na potok a tak teprve na město.

Éra rozvoje města byla ukončena vypuknutím třicetileté války. Na počátku této krvavé války byl střet stavovského vojska pod vedením Kristiána z Anhaltu s koaličními vojsky vedené

Maxmiliánem Bavorským a generálem Buquoyem v blízkosti Rakovníka. Tento střet předcházel bitvě na Bílé hoře, kde bylo české stavovské vojsko zcela poraženo. Válka, zejména přechody různých vojsk, zanechala nerasmazatelné stopy. Rakovník byl několikrát vypleněn a město se koncem 17. století téměř vylidnilo. Navíc ve druhé polovině 17. století město postihl mor a také velká ničivá povodeň.

Město se jen velmi pomalu vzpamatovalo z důsledků třicetileté války. V severní části Rakovníka vzniklo židovské ghetto, které se dočkalo synagogy až po skoro 100 letech. V roce 1726 byla vystavěna na hřbitově kaple sv. Rocha a na náměstí v roce 1749 byl umístěn morový sloup.

Vzhledem k přeložení sídla Rakovnického kraje do Slaného, byl pokrok města opět zabrzděn. Plánovaný dopravní uzel, který měl vést i přes Rakovník (z Prahy do Karlových Varů, Chebu) se bohužel Rakovníku vyhnul.

Město měnilo svou tvář. Od roku 1865 se stalo okresním městem. Z náměstí byla odstraněna kašna, strouha uprostřed a zmizela stará škola před kostelem. K hlavním dominantám – radnici a kostelu – v nichž se soustředila třídní moc městského patriciátu, se připojily budovy městské spořitelny a občanské záložny jako symboly nových pánů města.



V 19. století začaly být odstraňovány hradby. V roce 1833 vznikla v Rakovníku nejstarší reálná škola v Čechách. Dnes je toto gymnázium pojmenováno po spisovateli Zikmundu Winterovi, který zde započal mezi roky 1874 a 1884 svou učitelskou dráhu. Postupně vznikaly další školy, knihovny i finanční ústavy, muzeum a rozvíjel se i průmysl.

V roce 1875 vznikla Ottova mydlárna, byl uveden do chodu cukrovar a další nové závody. Pozornost také byla věnována těžbě černého uhlí a zpracování šamotu. V r. 1883 vznikl keramický závod. Vzhledem k úspěšnému rozvoji města prudce vzrostl počet obyvatel.

Rozvoj města pokračoval i ve 20. století, kdy se uskutečnily opravy památek, vznikala předměstí, rozrůstala se Ottova mydlárna a založily se nové závody. Pokračoval příliv obyvatelstva.

Jedním z dalších těžkých období pro Rakovník byly dny mnichovské krize. Po mnichovské dohodě se město stalo příhraničním městem. Za 2. světové války byli i odtud deportováni Židé.

Město bylo osvobozeno 9. května 1945 Rudou armádou. Ve městě po válce pokračovala výstavba různých zařízení (letní kino, sportovní hala, bazén, vnitrostátní letiště) i zvětšování obytné zástavby především za pomoci panelových sídlišť.



V současnosti je Rakovník největším městem regionu s poměrně řídce osídleným okolím a je jeho kulturním, společenským i sportovním centrem.

My zaparkujeme před Pražskou bránou, kterou vstoupíme do středu města

Pražská brána je jednou z nejpůsobivějších staveb svého druhu v českých zemích. Také se říká - kvůli rozložitému tvaru - **Selka**. Byla postavena v letech 1516 – 1517, její stavbou byla zahájena výstavba městských kamenných hradeb. Jedná se o charakteristické dílo české gotiky vladislavské. Padací most byl zvedán řetězy, které běžely přes kladky, jež jsou dodnes dobře zachovány. Nad podjezdem na východní straně je gotický výklenek, v němž stával kamenný kalich, znak husitského města. Vpravo vedle výklenku je dosud zachovaná omítka se sledy písma. Roku 1599 vypukl v Praze i jinde v Čechách mor. Císař Rudolf se odstěhoval do Plzně a do Rakovníka se přestěhovala královská komora. Aby mor nebyl zavlečen do města a královská komora přece tu netrpěla hladu, z rozkazu císařova byla vepsána v omítku

brány výzva, aby "každý, kdo co na prodej veze, nejínam než do Rakovníka vezl a komoru i služebníky naše fedroval



Dnes se v prostorách Pražské brány nachází expozice seznamující návštěvníky s historií a obnovenou tradicí Spolku rakovnických ostrostřelců. Dějiny střelců a ostrostřelců jsou zachyceny od založení spolku v roce 1514 až do současnosti. Jsou zde vystaveny malované terče, prapory, uniformy, zbraně, archivní dokumenty, ceny ze střeleckých soutěží a fotografie. Součástí expozice je replika střelnice z 20.let 19.století, kde si mohou návštěvníci vyzkoušet svůj střelecký um do terčů papírových i malovaných.

Hned za Pražskou bránou stojí **Dům cisterciáků**.

V místě kde původně stávala stará rakovnická fara, si roku 1781 vybudovali cisterciáční mniši z Plas městský palác, který měl sloužit k odpočinku při cestách do Prahy. Barokní stavba s mansardovou střechou je na severu ohrazena zdí s brankou pro pěší. Roku 1933 byla provedena adaptace budovy a bylo sem přestěhováno muzeum. V současné době je zde stálá expozice o přírodě na Rakovnicku.



Do muzea dnes nejdeme. Ale budova i zahrada je zajímavá.



Rakovník ve Středočeském kraji se pyšní nádherným historickým centrem a také druhým nejdelším náměstím v České republice. A přímo na Husově náměstí je jedna zajímavost. Ačkoliv je dominantou mohutný kostel sv. Bartoloměje ze 14. století, přímo naproti stojí samostatná **zvonice**. Považuje se za nejcenější pozdně gotickou zvonici v Česku, která prý nemá obdobu ani v evropském měřítku. Má zajímavý šestiboký tvar a zvoní se na ni od konce 15. století.



Tehdy město získalo v roce 1492 mohutný zvon jménem Bartoloměj a spolu s ním i o něco menší

zvon Václav. Subtilní krov kostela neunesl jedinečná zvonařská díla, a tak se musela pro oba zvony postavit samostatná zvonice.

Původní dřevěná stavba z roku 1495 se nedochovala, na jejím místě vyrostla v roce 1526 zvonice nová, která měla už šestiboký tvar, který zásadně posílil celkovou nosnost. Poslední přestavba proběhla za třicetileté války kolem roku 1630, kdy vznikla její současná podoba se silným hrázděným zdívem ve spodní části.



Zvony chrání dřevěné bednění se zdobně vyřezávanými znaky země, měst a deseti cechů, které ve městě tehdy fungovaly. Cechovní soustava byla v Rakovníku velmi vyvinutá, a tak byste ve městě cechové znaky našli vyryté i na kamenném ochozu Vysoké brány.

Město Rakovník bylo tak bohaté, že si mohlo dovolit mimořádná zvonařská díla – zvon Bartoloměj, který má v průměru 1,60 metru, je 1,32 metru vysoký a byl slit v Praze v roce 1492. O tři roky později k němu přibyl zvon Jiří, který byl roku 1589 přelit a přejmenován na Václava. Je o něco menší, ale i přesto měří úctyhodných 1,37 metru a vysoký je 1,08 metru.

Další raritu představuje samotné okolí rakovnické zvonice. Byla totiž součástí zákostelí, které mělo samostatné opevnění v rámci městských hradeb a do jednoho opevněného komplexu tak propojilo kostel sv. Bartoloměje, zvonici, Pražskou bránu, faru i starou školu. Chrám sv. Bartoloměje tvoří spolu se zvonicí a Pražskou bránou unikátní soubor, který nejlépe evokuje podmanivou středověkou atmosféru města.

Chrám sv. Bartoloměje je dominantou celého náměstí. Stojí na východní straně náměstí v místě, kde již ve 13.století stál kostel sv. Mikuláše, ten byl roku 1422 vážně poškozen při husitských bouřích.. Do dnešní podoby byl kostel přestavěn na přelomu 15. a 16.století. Jedná se o pozdně gotickou, kamennou stavbu.



Uvnitř kostela je skvostná kazatelna z roku 1504, freskový cyklus umučení svaté Doroty z přelomu 14. a 15. století a náhrobní kameny významných rakovnických rodin z doby renesance a baroka.



Na jižní straně kostela je umístěn obraz Piety z roku 1934, jež byl zhotoven podle návrhu J. Köhlera z materiálu vyrobeného rakovnickou společností RAKO



Václavské náměstí v Praze je sice proslulé díky významným mezníkům naší historie. Ovšem z hlediska velikosti má v republice silnou konkurenci. Stačí se podívat na zdejší Husovo náměstí. Přechod náměstí nám zabere minimálně 10 minut.

Husovo náměstí má impozantní rozměry, které ho s rozlohou přibližně 400 krát 50 metrů řadí mezi největší v České republice. Historické jádro Rakovníka i spolu s náměstím je městskou památkovou zónou.



Husovo náměstí má impozantní rozměry, které ho s rozlohou přibližně 400 krát 50 metrů řadí mezi největší v České republice. Historické jádro Rakovníka i spolu s náměstím je městskou památkovou zónou.

Z obou stran ho lemuje architektura vrcholné gotiky. Dominantu v podobě gotického kostela sv. Bartoloměje se zvonící na protilehlé západní straně stylově vyvažuje řada gotických domů. V jejich blízkosti kdysi vedl potok, který napájel rybníky, které se původně nacházely v samotném centru. Po dlouhou dobu byl kvůli tomu střed náměstí podmáčený. Ještě ve středověku se uprostřed náměstí držela velká louže, kde se brodili koně a mácelo se konopí.

Stavba barokního mariánského sloupu, který náměstí vévodí dodnes, proto představovala značně náročnou překážku. Jeho stavba byla v roce 1749 založena na dubové piloty po vzoru výstavby pražského Cisterciáckého kláštera.



Mariánský sloup přitom není na náměstí jediným reprezentantem období baroka.

Architekturu konce 19. století zastupuje **rakovnická pošta**, která stojí v těsném sousedství a která vznikla podle projektu místního rodáka, architekta Karla Dondy. Fasádu tohoto

výstavného nárožního domu zdobí plno půvabných plastických detailů, včetně tradičního symbolu spořivosti a pracovitosti – pilné včely.



Obdivovanou novodobou stavbou Husova náměstí je funkcionalistický objekt **Spořitelny** od architekta F. A. Libry (1934). Fasáda z leštěného černého mramoru zaujme nejen svým stylem, ale především barvou. Na mnoha domech na Husově náměstí se setkáte s keramickými fasádami, popřípadě jen keramickými detaily, vyrobenými ve zdejší továrně na výrobu kachliček a obkladaček.

Krásná je i rakovnická **radnice** na jižní straně Husova náměstí. Její vznik se datuje do doby nebývalého stavebního rozmachu města, do druhé poloviny 16. století. Tehdy ještě neměla svou charakteristickou věž, dnešní podobu (i když pak ještě následovalo mnoho menších úprav. Stejně jako v dalších mnoha rakovnických domech byl i na dvoře rakovnické radnice pivovar



Ve sklepiích tohoto domu však nebyly jenom sudy s pivem, ale i šatlava. Rakovník typickou šatlavu jako jiná města neměl, proto lehčí zločinci byli drženi v přízemí radnice a ti těžší ve sklepě, kde se odbývalo i mučení a výslechy vězňů. S údivem dnes čteme ve starých knihách, jak si k těmto výslechům a úpění obžalovaných na mučidlech objednávali přítomní konšelé štičky či drůbež a nechávali si nosit pivo. Takové zážitky je zjevně o chuť k jídlu a k pití nepřipravily

Kromě toho, že v i dnes v radnici sedí rakovničtí radní, tak zde najdeme i část sbírky děl rakovnické Rabasovy galerie. V interiéru radnice jsou i malované klenby s parádní štukovou výzdobou. Venku - na průčelí radnice, je umístěna pamětní deska Sixtovi z Ottersdorfu, rakovnickému rodákovi - významnému překladateli, politikovi a humanistovi šestnáctého století, zastánci a stoupenci městských práv.



Nejzajímavějším majitelem domu č.p. 29 na Husově náměstí byl rakovnický měšťan Heřman Sklenář. Žil na přelomu 15. a 16. století a pro neobyčejně vysokou a vychrtlou postavu se mu říkalo rakovnická Smrt. Velký dobrodinec byl zároveň neúnavným zastáncem městských práv a Rakovník často hájil v nejrůznějších sporech – a hájil jej zřejmě velmi úspěšně, protože jeho chování a jednání prý dalo vzniknout pořekadlu „kde nic není, ani smrt nebere“.

Ale co naplat – čas již pokročil a my jsme hladové. Přes to, že je zde dost restaurací, jsou hodně plné. Najdeme si místečko v restauraci na konvi náměstí – jmenuje se Šalanda. Jídlo je dobré – sice trochu dražší a mohlo by ho být i více. Ale jsme odpočinuté a tak se můžeme vypravit na průzkum další části města.



Procházíme Vysokou ulicí a ocitáme se v židovské části města. Židovské ghetto se vyznačuje křivolakými uličkami a bylo založeno v roce 1678. Z původní staré zástavby se dochovaly jen některé domy, z nichž nejzajímavější je dům tzv. Samsonův, jehož průčelí je zdobeno sgrafitem. Jedná se o nejlépe dochovanou renesanční stavbu ve městě.

Ghetto sousedilo s hradbami města Rakovníka, kde žili rakovničtí židé. V ulici Vysoká se mimo již zmíněný Samsonův dům se sgrafitem nachází také několik starších budov, vesměs poničených, dále zde najdete sídlo rakovnického muzea, výstavní síň Rabasovy Galerie, židovskou synagogu a Rabasovu galerii, sousedící s letním kinem v Rakovníku.



Samsonův dům. Z historie je známo, že dům původně patřil rodině Samsonů, z nichž byli patrně nejvýznamnější Bartoloměj a Diviš Samsonové, protože postupně byli rakovnickými primátory. Malý úzký dvorek slouží také provozu kavárny. V průčelí do ulice Vysoká se kromě sgrafit zachoval i dřevěný barokní štít. Sgrafita v přízemí zobrazují dva rytíře, v patře zachycují souboj Samsona se lvem a jeho boj proti Filistýnským.



Na konci židovské čtvrti stojí Vysoká brána. A je stejně jako Pražská brána pozůstatkem městského středověkého opevnění. Byla postavena v letech 1518 – 1524. Je to monumentální, 46 m vysoká šestipodlažní stavba, která je zakončena ve výši 31 m otevřeným ochozem a dlátovou střechou. Zdi jsou silné 2,35 m. Součástí Vysoké brány je její předbraní, které je zakončeno ochozem a cimbuřím se střílnami. Vysoká brána dnes slouží jako rozhledna, z jejíhož ochozu je výhled na celé město a do širokého okolí.



Od Vysoké brány se opět vracíme do centra na Husovo náměstí, projdeme kolem kostela a ocitneme se v čermákových sadech. Jdeme kolem busty Antonína Dvořáka a také sochy T.Q. Masaryka. A po chvíli už jsme u našeho auta opět za Pražskou bránou. Kromě počasí – moc hezký výlet a milá společnost Šárky



Pražská brána